

PANORAMA A PUEZIILJEI ARMANEASCA
CONTEMPORANA

Lila Cona (Liljana Nikolova Petrović)

Cola Caratana

Limba

*S-alinã rãdatsinã –a mea
Tu susu afundu
Nu potu s- ascundu
Ca mumã-nj eara Steauã!*

*Avdzãta Roma - vatrã veaclji,
iu arsi-unu focu
tsi pi- aestu locu
Nu- avu vãrnaorã preaclji.*

*A dauã: gionã farã tracã
Tsi soarti- avu,
Ca vru , nu vru,
Cu –al Romaljei Domn cuscrilji s- facã.*

*Sh-vidzutu, cuscrilja fu ti ghini.
Pi Dumnidzã
Ca s- amintã
Fara di- Armanjli cu mãnji di asimi.*

*Deapoaia sh- anjli chindãsirã
(Tinji a- loru)
Di njiari zboru
Sh limba zveltã- trandafilã.*

Matilda Caragiu Mariotseanu

Dyata ti hilji-mea

Hiljea-nji, vruta-nji

Tsi nu ti featsishi ni Gramusti

Ni Samarina

Ni Hrupishti

Ni Perivoli

Tsi nu biushi ni apã-adusã cu ghumili

Di la Doltsã

Di la fantana-al Bucuvalã

Di trãpãliclu-ali Ghirghinã

Tsi nu shtii tsi va s- dzacã

Ni njel di Argos

Ni pitã pi sinii, cu circhelu coaptã,

Ni dzama di pãni

Ni dadã-Armãna-adratã

Ni bucuvalã dultsi

Shi nitsi cash cu umtu

Tsi nu-ai bãshatã mãna di omu aushu

Di papu

Di numi tinjisiti

Cu manji hrisusiti

Tsi nu shidzushi-ascumtã, s-tsã lu aducã isusitlu

Tsi nu ti adrashiãnveastã far di s- lu shtii bãrbatlu

Tsi nitsi shtii tsi easti ocljul cãndu – algeashti

Di ahãtã –ashtiptari

Shi –di-ahãtã vreaki...

Hiljea-nji, birbicushea-nji,

Zbuldzul a meu di neauúã

Ocljul di mardzeaúuã

Per di- aruseauua

Truplu di –aluneauúa

Boatsi di pirdeauúã

Tsãni-nji, tsãni-u mãna-nji...

Gica Godi

Foamea di zboară

*Mi hărnescu cu zboară
Seara shi tahina,
Ti prandzu shi deadăoară
Shi nji-u foamea di zboară.*

*Bratsâli-mplini
Tăbăbii, preclji, preclji
Minghiushi di ureclji,
Ăn gechi, tu supani,
Di gushi – ghiurdani,
Pi anumiru, ăn capu,
Tu suflitlu sacu,
Portu hărsitu - semnu mari-
furtia di zboru di zămani.*

*Căndu poartă caimo
Shi aspunu miryiulo,
Ca lălundz li hărsescu,
Sh- trăora shi –speală fatsa scutidoasă
Alaxescu opsea hivroasa
Sh-narga-narga lunjina l-ascaldă
Sh-lă da tru miydani fatsa –lă albă.*

*Shi anda multu, pri multu s-hărsescu,
di-anyanghea, cu peanili di oclji li urnipsescu
s-aibă angătanu dipriună,
ca shi multa harauă nu-i bună...*

*Seara shi tahina
ti prăndzu shi deadăoră
mi hărnescu cu zboară
shi nj-u fomea di zboară.*

Ilias Cologna

Mutu

*Pots sã shtii sh-dzatsi limbi xeani-
Tutu nu shtii tsiva ici,
Ma s-armãnj mutu tu limbã
Ali dadi sh-alu tati,
Tu limba strãaushiloru!*

Steria Daradacul

Cănticlu a Armănjiloru

*Lai munti Pindu, frati-a meu
Sh-lea valea Caldă-nj, sora
Aidi, avdzats-nji zghiclu
Sh-dorlu-a meu
Tsi nj-amu tu lailu suflitu:
Si-arâsprandzâră lailji Armănji
Ca frândzali di vimtu...
Li cheru adetsli sh-limba-a-loru
Sha casa cu veclju uboru...*

Dumitru Bacu

Canticu di moarti

*Iuva,
Diparti,
Tu unã cohi chirutã di tsitati,
Naparti di locu, di api,
Sãrmi ditu mini
S-cumnicarã cu scãnduri sãndzanati...*

*Sh-tini aduchisshi,
Dadã...
Tu inima ts-acriscurã schinji
Shti tsã treamburã mãna
Cãnd ti-aplicashi ca s-ti-nclinj!*

*Duchishi cumu
Sãrmi ditu tini
Shcljimurã na rigeai shi
S- dutsi?*

*Dado,
Lae dadã...
Tu aestã noapti,
Tserlu s-ãnavutsa cu unã
Nauã Crutsi!*

Kira Mantsu Yorgoveanu

Carmina mortae carent

"Poemili nu cunosc moartea!"

Mashi a meali trã moarti

s-amintarã!

Limba tu cari li- aspuni

Anarga – anarga

Cãtã ascăpitã- agãrsheari

s- dutsi!

Hiu, poati, singura

Poetã tu lumi cari

Moarti poemi amintã!

Va s- doarmã

Ca nu va- s- yinã vãr'

s-li dishteaptã!

"Poemili nu cunosc morteã!"

Dzãtsea straushlji latinji...

Ama nu –i daima ashi!

Poemili-a meali tu carti'

Vulusiti,

Nialepti, agãrshiti,

semnu- ahãnda

Di unã limbã tsi si multu eara?

Kira Mantsu Yorgoveanu

Pănea di zboară

*Adzã frimtaiu una pâni
Păna tora nifrimtatã:
Adunaiu zboară tu căpisteari
Li- ntsirnuiu, shiljiji s – cadã –
Lăcârni- avuiu di eti adunati:
Di ahãnti gianuri cripati!*

*Sari nu lipsea
Itsi lacãrmã sari eara!
Frimtaiu, frimtaiu,
Pănã asudaiu...
Pănã s-yinã aloatlu
Tutu ãlji căntaiu
Shi-lji discãntaiu...
Crishtea, crishtea, s- azvurnuia
Loclu nu mata lu –ncăpea
Capistearea njicã eara!
Sh-mini, pâni dupa pâni adramu
Tu cireaplu a inimaljei
li- ardhapseamu sh-li cutseamu...
Doamne, tsi njiurizmã
Tu lumi pitritseamu!
Di – atumtsea v-ashteptu:
Aestã pâni s-u caftats,
Di ea s - va saturats
S-banats, s-amintats!*

Kira Mantsu Yorgoveanu

Cărvanea di zboară

*Tsi-adaru? Mi ntregi
Amu zboarali angătanu...
Li – adunu cathi dzuă:
Albi zboară, lai zboară
S-dispartu, iara s- mintescu,
Lă grescu, li zăptasescu,
Li hărsescu, li văryescu
Tu cărvani li chindruescu!*

*Tsi- adaru? Mi ntregi
Cărvanea di zboară amu angătanu
Dzuă di dzuă minduescu
Căta iu s-u –anchisescu...
Căljurli veciji nu ducu iuva
Toarali tuti ploaia li la!
Cându păpanjli măna cărvanji tu Balcanji
Zboarali tuti eara ca aslanji
Vazea Pindulu di zboarlu-armănescu
Adză ciuciuratu, ascumtu, furescu!*

*Tsi adaru? mi-ntregi
Cărvanea di zboară avegljiu
Ashteptu cărvanaru s-anchisească
Pindulu diznou s' aruiască!*

*Ascultă: vreava di zboară cumu cântă
Nu –ari oară ma aleaptă, ma samta!*

Kira Mantsu Yorgoveanu

Ahapsi lingvistică

*Voi,
Vrutili-a meali, hrisusitili-a meali
Zboară!
Haidipsiti di mini sh-tu somnu
(Di- aoa-nj si tradzi:
Anji lundzã di noapsã nidurnjiti!)
Zboară,
Ficiuritslji-a melji ligãnats tu yisi!*

*Gioclu-nj cu voi
Daima harauã sh- cutrimburari
Nj-adusi!*

Kira Mantsu Yorgoveanu

Agarshiti zboarã

*Zboarãli- stranji arcati pi teli –
Muhlidzãrã di ashtiptari!
Agãrshiti, li bati vintulu sh-ploaia!
Tritsets ningã eali – sh-eali tacu:
Nu – au anacrã s- greascã!*

*Zboarali – stranji arcati pi teli:
Cumãts di mini-arupti!
Durearea-a loru canda- i mashi a mea
Ca voi tritsets pi ningã eali
Sh-nu-li- adunats, sh-li alãsats
Teasi, cãpaiti, pi telea- a chirolui:*

*Chiro tsi arupi, matsinã, -ngljiti...
Zboarãli pi teli – cãpaiti!*

Kira Mantsu Yorgoveanu

Poezia

*Ti – ascriu aruptă di mini
Cu dureari caldă, nivindicată:
A curi s-ti spunu? Văr' nu-ari ananghi di tini!*

*Ti –nvescu tu stranji bizantini
Naca- nyilicearea- a loru?
Ma mi-ntrebu: cari ari ananghi di tini?*

*S-hiba shi – ashi: armănj mashi tu mini
Sh-nu ti pitrecu iuva...
Ca shtiu ca văr nu – ari ananghi di tini!*

*Ninviscuta tu stranji di-aleapti lunjini
A mea tră daima s-armănj!
Ca shtiu: mashi mini amu ananghi ti tini!*

Kira Mantsu Yorgoveanu

Nai ma mushata idhee

*Tsi pumoară! Anyisamu
A Nai ma Musheata Idhee
Mi –azgruma!*

*Prota –ănj dzăsi s-u Ijau
s-u portu di gushi ca ună giurdani!*

*Anyilicea ca silivării
Ali Zeobie , tu Palmira di malâmă!*

*'Nă minută pistipsiiu
Ca hii andreaptă să – nj bagă
Căruna di vāsiloanji!... .*

*Shi- deapoia , tută căldura a pundiului
Cadzu pisti adiljatlu – a meu:
Eara Nai ma Musheata Idhee
Cari , di ahântă mari vreari,
Mi azgruma!*

Dina Kuvata

Caimo pi suflitu

*Cāndu mi minduescu
Mari greatsă anj vini
Sh tu ahtari irini
Nu tritsemu di ghini
Nu na i bună hala
Limba a noastă moari
Nu ari ti noi bană
Sum aestu soari.*

Dina Kuvata

Minduiri

*Shedu la lucru, minduescu
Caplu anj cheari, plăscăneashti
Oclji anj plāngu scanăsescu
Sh inima –anj, corba, laiashti...
Nj- minduescu lucrī greali:
lu sunt anjli ficiureshtsā
lu sunt cāntitslji atseali
M'shati, vruti: armāneshtsā?*

*lu s'coarali misi-hoarā
Stranjli di ficior sh-feati
s-li videmu nica 'na oarā
s-mi turnamu tu atseali njiati!*

*Oh Armanjli cāndu cāntā
shi loclu tut cum vaisea!... .
ca penura canda s-plāntā
tu inima sh-ti ghitripsea.*

*S-mi agiucamu nica 'na oarā
cu shcljendza sh s-ansareamu
na-ntreiljea tu misi-hoarā-
nu vrea mi doarā shi s-mureamu!...*

Dina Kuvata

Vazi shcretă

*Cându avdu ca oili zgheară
Sh batu clopatli vluisiti
Sh-că –ashiură văr pi fluiară
Atumtsea anj crescu ipatili*

*Cara s-avdu ca alatră cãnjli
Sh's'avdu halatu ficiurescu, -
Tutu'anj pari ca trecu-Armãnjli
Sh tu văr munti ca-anchisescu*

*Calu, văr cãndu –arujeashti
Anj pari ca trecu irghiladz
Cãrvani-nj pari ca anchiseashti
Pirifanj, di –Armanji chihaeadz.*

*Cãntic mini cara s-avdu
Pi mushata boatsi armãneascã
Atumtsea mini nu-aravdu:
Cheptul a meu lja di creashti.*

*Nu ari clopati sh oi sã zgheară
Nu avdu cãnjli cãndu s-alatră
Nu vedu calji io tutã veara
Shi Armãnjli nu cãnta pi la vatră.*

Mihali al Prefti

Zboarãli

Angãtanu! Angãtanu!
Angãtanu – cu cathi zboru,
S –nu s-vearsa,
Cã- i pãn di budzã –mplinu!

Ma s-vrei s-adyivãseshtsã
Unu poemu –
Lja mashi unu zboru
Shi – aducea-lu!

Elu singuru va sã- aspunã
Tsi-adunã tru nãs, ditu agãrshitu chiro...

Sh- ca s-vrei
Unu cãnticu s-avdzã-
Dã-lu di budzã,
Sh – ca njearea va tsã cura
A lui iho tu suflitu.

Dultsea limbã di zãmani
(Милнуом јазик на минатомо)

Hiu unu pomu di-arteri sh-vini,
Rãdzatinji-a meali- hipti tu chiro!
Sh-suntu multu ma lundzã di mini –
Pomlu di-arteri, sh- di vini...

Frãndzãli-nj suntu zboarãli
Tsi-avreadzã suflitlu tu cãroari,
Sh-lilicili-amintã zboarã- yimishi
Pi lumachi aplicati ti tuts.

Arupets-li sh-umplets-vã-gura
Cu dultseamea – a –loru!
Mi frãngu pãna di padi
s-mi – agiungã sh-ficiuritslji... .

Mihali al Prefti

Poemi etimi

*Io hiu poetu cu tih,
Nu mi frimitu multu ti poemi
li ljau etimi di la oaminji.
Ma s – voi unu poemu,
shedu muabeti cu unu omu,
cu unu pomu...*

*Niscănti ori tragu cu urecljea:
tuts ānj da poemi,
altsā-nj da fāră zboară;
ti zboară, nai ma efculă lucru.
Poemi, poemi shedu cu bratsāli teasi
sh-nj grescu di pri iutsido
s-li trecu tu cartea a chrolui.*

*Plāsari
(O4aj)*

*U- aveamu agārshita singurătatea
Sh-plāsarea loa di minuta.
Tora nj-versu virinlu sh-ducherli
Tu yramă...*

*Ca tsiva nu –nj tsāni sātuleatsă
Nafoară di zborlu
Anyrapsitu cu una peană
Pi cheatră fāră di moarti
A chrolui.*

Mihali al Prefti

Aventura – a chirolui

Tsi himu noi?

Schinăratlu sh-coastili

Pi cari criscură

Cărnji xeani

Tu-ună isturie

Anvărla sh- ascutidoasă

Di cari

Nu-avemu căbati!

Mihali al Prefti

Bană

*Nj-i si fãrnãrsi dininti
Hristolu, anduplicatu
Cu 'nã crutsi di-anumirea.
Sh-pi crutsi
Ancrutsiljatu
Un meru...*

Mihali al Prefti

Acătsatu

*Zboarăli-a loru
Yinu căvală pri vintu
Până la mini
Sh- dau ta s- fugu
Ma mi-acatsă.*

*Ma mi – anchisescu-
Dau ta s- dănăsescu,
Ma mi azvingu.
Dau s-adilju
Ma mi-apitrusescu.
Nu ari cană culai-
Hiu a –loru...*

Mihali al Prefti

Tsiva

Tsiva nu-i dialihea.

Tsiva...

Ni loclu, ni foclu

Ni pomlu, ni omlu

Ni tserlu, ni merlu

Tsiva...

Ni mini, ni tini

Ni –atselu cari yini.

Tsiva... iuva...

Caftarea mashi, poati,

Sh-marli sārmi di iteru

Si fānārsescu sh-cheru...

n-arādemu ca li vidzumu

shi –adārāminti amintamu

n-ampulisimu

sh-discārfasimu

mashi fānāseri...

fāndazmi minuti,

irushi tricuti.

Hascamu gurili –

Aurlāmu

Sh-na si pari c-ashtiptāmu...

Spiro Fuchi

Noi, poetslji a populilor njits

*Candu li minã Domnulu limbili
Tuti ahurhira –mplini.
Limbili di-adza- modernili
Suntu –mplini.*

*Nu lã lipseashti nica unu zboru
Ca li-au loata di limbili-a nosti
Tsi-armsira cu putsani.*

*Cara Dumnidza nu va
s-n-astindzemu ashi
n-ari băgatã noi, apãrãtorilji-a lui
ta s-apãrãmu zboarali esentsiali.*

*Sigura. Ti-atsea noi,
Poetslji a populilor njits,
Scriemu poesii ahãnti vãrtoasi
Shi tragitsi.*

Dimitri Fuchi

Poezia a meua

**Ca cometă
Tsi poartă pri năsă
Energia termică,
Yinu diavărliga
A planetăljei aratsi
A Armănjloru!**

**Poezia nu mi-alasă,
Ma geaba nu mi –alasă
s-fugu di traectsia
a meuă luyărsită
s-agudescu ti moarti
loclu a Armanjloru
ca elj inshishi –u-aspargu
planeta a loru.**

Dimitri Fuchi

Cătse scriu

Scriu

Ta s-umplu oasili a limbăljei

Ta s-apâru Armănamea.

Ma easti ananghi

Va mi facu Dumnidzã

Ta s-anyiedzu di moarti

Zboarãli vătãmati.

Dimitri Fuchi

Easti chirou a informatsiljei

*Easti chirou a informatsiljei,
Natsionalitatea – cilăstasescu s-u facă
Alăxămintu veclju...
Ti ptsanu chiro – dzăcu mărlji ali ashtej lumi-
Nu mata va s- aibă sinuri!*

*... . Ma itsi statu
Ari institutsii speciali
Iu si-nveatsă legili...
Cum s-li astingă minoritătli.*

Dimitri Fuchi

Lipsă genetică

*Tini dornji. Ai cădzută tu somnu greu.
Mini tsă li shtiu yisili,
Tsa li – alegu.*

*Sh-tu somnu nu ti acatsă loclu,
Ti mini nu mindueshtsă.
Tru atseali locuri iu ti-aflji
Nu escu io tra s-tsa declaru existentsa.*

*Atseia iu estsă,
Caltsă pri cinushea a oasiloru,
Pri lutsiafirlji tsi santu curmats
Di gravitatea orbitală
Ni alasatsă iuva urmă
Canda lă lipseashti a- astimtsăloru
Codlu geneticu.*

Yioryi Vrana

Himu unlu di cãntãtorilji ditu soni

*Himu unlu di cãntãtorilji ditu soni
A aishtui paradhisu asoartu,
A aisthtui paradhis nicãftatu.*

*Tu aestã patrie
Mashi aumbrili adarã cuvendã.*

*Cupiili di oi arãiti tu curii
Si- agãrshirã s- pascã,
Si featsirã minduiri:
Fineri aplicati
Pristi somnulu ahãndosu
A muntelui!*

Yioryi Vrana

Limba a noastră

*Limba a noastră
u-aduchescu 'ndoi oaminji,
mortsălji, Dumnidzã, Stãmãria
sh-vahi anghilji.*

*Tu anlu 168 niti di Hristo
Paulus Emilius lu anchisi Perseulu,
Zboarãli latini
li-anchisirã zboarãli elino-machiduneani.*

*Tu limba a noastră
Eladha, pathima machidunianã
Shi doxa romanã
Si-adrarã cinushi,*

Armasi nostalgia...

*Tu limba a noastră
Thesalia sh-Pindulu
Si-adrarã Meyalo-Vlahia,
Ipirlu si-adrã Ano-Vlahia,
Etolia sh-Akarnania
Si-adrarã Micri –Vlahia...*

*Vlahiili tuti
Si-adrarã cinushi.
Nica lu duchescu
Jarlu,
Tu inimã...
Poetslji a – noashtsã*

*Ashi pitricurã pruxinitslji
Ti alti libi,
limba a nostrã fãrã pruxinits
Penelopã fãrã Odhiseu.*

Limba a nostrã

*Murmintu tu cari mi-mgropu,
icoană tu cari mi anăstănescu.*

Yioryi Vrana

Yis

*Dipushiu tu memorie
Ca tu ună aculă
Duoushiu fără cljei
Ushi vulusiti,
Arudzina cădea cu vrondu
Ca văr alătrat di canji
Tu noapti.
Călăuzlu tsi mi-adăstă
Avea chitrusită.
Dit ermi fântanji
Alinau aumbri,
Boatsi vrăhnusiti.
Pri una apală
Dzăcuti shideau njeatili
A meali
Ocljiul di cilimen
Ahusit di sândzi
Lacrmă.
Cu aestă yidhteari
Tu palmi
Mi dishtiptai dimneatsa
Tu soari.*

*Ocljiul agricat di isturie
Si-ncljidi tu ună pălăcărseari.
Stă-Maria veglji isihia.*

Yioryi Vrana

Tu patria a mea

*Tu patria a mea
Si- astrăchiră fântânji.
Nica un proscut di apă lazară
Nu si-află.
Aoa
Aesti nicuchir izvurlu Letha.
Tu patria a mea
Nu nj-aflu văr preftu
Si toarnă yiazmo
Pri plioapili a adurnjitslor-
Stihii pliguiră cu săiet
Muntili tu coasti.
Tu cathiună cārari
Acriscu un pon.
Aumbrili
Si-arădpsiră napoi
Ti alumtă.
Io – ermu
Cu crutsea năinti,
Don Quijote
Căvală.*

Dimitri Fuchi

Poetlu

Gioni

Sh- singuru

Pi oslu a lunjinăljei

Picurarclu a chirolui

Pashti cupia a ' –'ntunicatlui.

Crima ti puljilji

Tsi cântă tu căfasuri.

Dimitri Fuchi

Lucrârli musheati

*Lucârli musheati
Noaptea 'ncârcatã
Cu frãmtea-mplinã di sudoari
Cu oclji câtrã tseru
Aminã unu natu:
Mushaeta Dimneatsã!
Soarli u lo' mbratsã,
Lji bashe ocljilji
Sh-pi frãmti lji alãsã.
Unu toru fucosu.
Deapoaia vini ti visitã
Gintã a oaminljoru aburi alãsã
Pi geamea a dzuãljei
Diclarãnda ashi
Mushuteatsa a ljei.*

Kosta Bikov

Fântână

*Cara sã-nj da Dumnidzã
Unã mãshcãtura di banã
Va s' adaru unã fãntãnã
S- adunã limbidã apã
Ti lumea tutã...*

*Atumtsea – va s- cadu pri dzãnuclji,
Ta s' vedu pisti apã
Ca tu yilii
Cum lunjineadzã oclji ali mumã
tu lãcãrnjili di –a melji oclji
deapoia va s-beau apã-
ta s -li-bashu ocljiji-ali mumã
shi va s- ancljidu a melji oclji-
aesta –i calea – ti alantã etã,
cara s-da Dumnidzã... .
va s-treacã chiro
shi atumtsea
tu idyia aestã fãntãnã
pisti a melji oclji va s-cadã
lãcãrnjilji a hiljia- nj
sh-cari shtii- io di iu va s- mutrescu
cu oclji-alu Dumnidzã–
pisti vãrã niouru
va s- dipunu ca unã aumbrã
tu - aestã fãntãnã-
aestã njicã bãsearicã
ti mini, sh-ti lumea tutã.*

*Aestã fãntãnã – tu cari s-adunã
Tutã a mea plãcãrii:
... . ” S-da Dumnidzã
Canãoarã s-nu s-usucã
Di xeri tu oclji
Aestã fãntãnã-
Tutu s-hibã-mplinã*

*Di seati di banã
Sh -ploai tu inimã-
Ashi , cama lishoru va s- azboirã
Shi – a meu suflitu
Ditu aestã – tu alantã etã... ”*

*S-da Dumnidzã
dupu mini s-armãnã
mashi una njicã fãntãnã...*

Kosta Bikov

Ngrupat tu somnu

*s-mi dishteapta calu
tsi-arujeashti tu hãryi...
atumtsea mashi va s-pistipsescu
ca nica amu tu inimã
una chicutã di harau
sh- dorlu ti chirolu
tsi treatsi fãrã njilã
nu easti moarti
ntrumesi di bana.*

Vanghea Mihanj-Steryu

Voiu ta s- eshti

*Voiu ta s-eshti
Lilici tu-a mea gărdină
s-ti arupu, s-ti anjiurdzescu
ahândă
tu inima a mea-
voiu ta s-eshtsă
fiturlu albu di vreari
s-azboairă pi lilici
pi –anumirlu- a meu s-yinj,
Cană s- nu ti acatsă
ca umutili yirmustii
armasiră goali.*

*Voiu s-eshti
Videală, ta s-potu
s-u vedu ahândamea a geanlui
di-ună parti cumu lăi.*

Vanghea Mihanj-Steryu

Vintul

*Ascultă, vintu,
tini, zurlu vintu
Sh-altă oară
Cara s-nj-u plâscăneshtsă poarta
Sh- mini va –nj mi minduescu
Ca aesti vrutlu –a meu
Sh- cu haraua va mi scolu
Ta s- u dishcljidu poarta
Sh- tu uboru nu-a s- aibă vără
Va ti- acatsu
Va ti-ncijidu tu cunetă!
Ta s- vedz cumu easti zori
s-bănedz singuru
a io va-ts-arădu!*

Vanghui Dzega

Vinturli di Ovce Poli

*Primuveara nã adutsi anvirdzari
Gioc di cafi an di ampuljari
Atumtsea vinturli di Ovce Poli
Poartã un hir di ciuciurari
Zboarã hrisusiti armãneshtsã
Bots buni niavdzãti zãmãneshtsã.*

*Veara cu cirche nã aputurseashti
Cãroari stri yiptul s-arãeashti.
Suflã vinturli caldi di Ovce Poli
Cãnjina pi Bogoslovets sh-alinã,
Di iu s-avdi nã boatsi tãrhioasã
Amplinã cu pon, dor shi jiloasã.*

*Toamna birchetea nã u da tu mãnj
Ploiori pisti dzenuri shi schinj.
Aurlã vinturli arãts di Ovce Poli
Nji poartã bots di horlu di-ncali
Bots di la harei, numtã, hãrseari
Bots di la murmintu, di chirearei.*

*Iarna tu albi stranji s-alãxeasti
Arcoarea psop nu nã pistipseashti
Cã vinturli anoastri di Ovce Poli
Vintureadzã pisti cãsãbats shi hori
Shi poartã nã boatsi di cãldurã,
Dishtiptari cãntitsi shi hlamburã.*

*Vinturli di Ovce Poli
Trag shi aurlã
Fãrtunj s-adarã.
Li cãnoscu vinturli di Ovce Poli*

***Că nji căntă zămăneshtsă
Cântitsi hrisusiti armăneshtsă.***

Vanghui Dzega

Noapți amplină cu tărhi

Ali Itsă

***Noaptea aestă-i tută albă
Angljitsată di ună steauă.
Voi s-ts-u avdu boatsea ata
Ca chipur anda nji arăsun
Tu noaptea amplină cu tărhi.***

***Aumbri lai jocu pi stiznji
Tsicara că arcoarea-i limnji.
Tora-seara aoa voi s-ti avdu
Ma, nu shtiu desi va s-aravdu
Tu noaptea amplină cu tărhi.***

***La telefoni stau ca minduit
Mi duchescu jilos, andirsit.
S-tsă grescu s-ti dishteptu
Shi yislu atău s-tsă-l curmu?
Tu noaptea amplină cu tărhi.***

***Măna murnă telefonea u acatsă
Ma, dinăoară năpoi u alăsă
Că mascumpu-i somnul atău
Di marli, niastes dor ameu.
Tu noaptea amplină cu tărhi.***

Vanghui Dzega

Pulj shi gepi

*Bratsāli ameali li mut
Tāsh antser agiungu
Pit niori pusputescu
Un pulj argoi stāvrāsescu.
Albul tu māj lu adun
Shi lu stringu,
Lu stringu.
Sāndzā sh-peani
Pi māj s-alichescu.*

*Bratsāli ameali li dipun
Pit muntsā fāntānj caftu.
Aflu unā spāstāritā.
Aproapea ari nā feaminā
Canda-i dzānā fronimā
Imnā pit apā aratsi.
Mini u mutrescu
U mutrescu.
Sāndzā sh-peani
Pi mājli aljei ved.*

*Mintea nji easti latā
Mājli suntu aspilati
Tsiva nu s-cānoashti
Māj albi mushati
Mash āngepi purtati.*

Vanghui Dzega

Lacărmă di harauă

*Nu voi s-plândză armăna a mea
Lacărmă di harauă voi să siligheshtsă
Că shtiu că va să yină dzua
Anda dorlu anostru va s-astîngă
Că blăstemlu va nă agiungă.
Grailu armănescu nu va s-avdă
Că nitsi un armăn nu va s-armănă
Ni dor ti limba nu va s-doară
Ni cor la numtă nu va s-gioacă
Laea-nji tihi armănească tsi u avem
Va nă-l curmă dorlu tsi-l duresc
Harauă ca di la angrupumintu
Cu vazi di căntiă armănescu.*

*Fem Dumidzalim s-nă arădăpsească
Barem cucuveili cu noi s-hărsească*

Vanghui Dzega

Luplu (Anda puljli dormu)

Toraseara

Vini oara

Acasă s-mi tornu.

Toraseara

Vini oara

Cu tini s-dormu.

Toraseara

Pi lună amplină

Va nji yinã oara

Cã lup s-aurlu.

Toraseara

Luplu laiu, luplu shcretu,

Va lji yinã oara

Ti muntsãlj pushtsã s-plãngã.

Santa al Djika

Nu voi s-mi –mpartă!

*Tsi lai limbă!
Ună inimă
Unu gianu
Dauă numi!*

*Ună parti di a meu lo
Aruptă s-vindi ti suflitu
Tu zboară.*

*Xinita di lo
Nu u- aflu strâmbă?
Va s-băneadză.
Ma alantă mi tradzi năinti!
Alantă, armasă,
A xinitaljei lji- astrigă:
Ti-ntreagă tini
Ti ntreagă mini
Armani aoa
Ti dealihea lo.*

*Dipriună ashi
Li – ascultu
Dzuă sh-noapti ciuciură
Ăn gură s- vâryescu
Ăn cali să străvusescu.
Li voi douăuli, ti- ntregu lo
Armănescu!*

*Di cara mi-arădu altsă
Nu voiu singuru s- mi-arădu.
Shi tu dauă părtsă
Shi una njilji di părtsă
Io escu Unu!*

***Cu unã fatsã Armãneascã
Nu voiu s-mi –mpartã!***

Santa al Djika

Noapti

***S'discurmã dzuã,
Apustuseashti soarli,
Aumbrili giocã-n-coru,
Pangul pisti oclji tsasi
Ti somnu mi lja doru.***

La niturnari u-arucu oara...

***Bãgatu,
Di licurici videala u mulgu...
Tricuta dzuã u tornu
s-mi-nveatsã cumu s-u bãneadzu.
Scutidea fatsi yisi.***

***Fapta cumu s-u facu
s-facã altã turlie?
Mi –aroadi ma buna tsi mi tricu
Pana u chireamu dzua...
Pi-aradã-i nauã dzuã –
Ditu- ntunicatu pãnã tu hãryie
Noapta urseashti.***

Santa al Djika

Yisu a meu

*Frãmsi noaptea
Tu scutidi alghescu,
s-dizvălescu toarâli a banâljei.
Cãndu mintea u caftã inimã,
Yislu astalji goali aumbri ,
A moartiljei dzuã.*

*Anamisa alathusi.
A ta fatsã u mutrescu,
Tini tsi nu ti aflji iutsido.
Cara dzuã nu ti fatsi,
Noaptea ti chischinipseashti
Tu- a meu doru.*

*Protlu somnu mi – arushuneadzã,
Vetea strindzi lãi steali,
Adijatlu –nj din gurã,
Noaptea ãnj ti furã.*

*Oarfãnu armãnu
Singuru shi golu
Cu somnulu –mbratsã.
Noaptea-ãnj ti adutsi,
Noaptea-nj ti pitreatsi,
Yisu a meu.*

Santa al Djika

La moarti

*Feciu năinti
Tu- aumbră a banăljei
Moartea iu s-fatsi.*

*La moarti
Suflitlu-nj lu videamu
Cu dauă hiri aspindzuratu
Pi-ntribari.*

*Dauă hiri: laiu shi -aroshu.
Lailu anvăleashti
Numa pisti limbă.
Tu a lui aumbră
Ună dunjeauă cheari.
Aroshlu anjiurdzeashti
Pi sândzu, pi doru
Amintirea lu păteadză
Gioni dinjică
Chindipseashti
Revolutsie!*

*Fatsi:
Cu unu hiru s-mi – aspindzură,
Sa- nvupsească bana
Aroshi.*

Vanghel Duca

Căldura tsi shti s-ărăsună

Atsea

Tsi oaminjli u spunu

Nu poati

S- dyivăsescă tu cărtsă.

Lipseashti

Ta s-aduchească

Ta s-azburască

Ti tsiva semplu

Shi

Aclo s-disfatsea

Minteadză

Atseal popul genii

Tsi misterii

Pi amăriljei

Adutsea păn' simplu.

Vanghel Duca

Lardzimi tu mini

*Lărdzimea sã –refleteadzã
Tu noi shi noi tu ea
Mash
Mini escu lărdzimi tu cari escu,
Multi ori atesea easti
Caduri cari me cãrtirã,
Shi cari suntu tu memoria
Shi avigljati
Iuva tu sumcunushteara.*

Anamisa ti atsea,

*Nitsi tu un momentu
Nu poate s- cadã zboru
Ti diznou formare a panoramiljei.
Cadurlu nu easti simplu supstitut
Pi realitatea senzibilã.*

*Invers,
Atsea nu easti cama cadur
Di exterior,
Ma cadur di personal interior
Pi lărdzimea tu mini.
Lărdzimea s-amintã tu cunushtearea
Ca directu productu
Pi inimã, spiritlu shi suflit.
Lipseashti puteari
Ta s- aduceascã
Anvarligã di noi!*

Vanghel Duca

Gioc tu scutidi

*Vărnă lucru
Nu lu –aduchimu
Ti atsea
Ca easti simplu,
Nu vremu s-lu videmu.*

*Atsea
s-ancljema ignorari.*

*Niscanti lucrli observamu
Ma nu vremu s-li videmu.
Shi atsea di leani
Di nu vreari,
Di niaveari ananghi.*

*Ti atsea,
Tsi nu na emotsioneashti
Atsea easti ună simpla
arogantsii
Pi mini nu mi cărteashti
Ti tsi s-mi curmu.*

*Niscănti lucrli simplu
Nu li-aduchimu
Ti atsea ca nu himu exponats
Ta s-li aduchimu
Nu suntu nainti di oclji a noashtsă
Nu existeadză tu a noastă
Ancljisă lumea
Adunats di a noashtsă
Cama apropea.
Băneadză ti tini
Băneadză cama lishor.*

Vanghel Duca

Sentimentu

*Nu shtiu
Shi nu voiu
Nitsi s-vedu
Nitsi s-avdu
Nitsi sa-zburãscu.
Shtiu
Mash cum
Mi – aduchescu.*

*Noi himu dit Balkanlu
ARMĂNJI!
Shi limba a nostã
Easti sentimentu.*

Nico Churkciev

Yisi

*Ambratsã yisi lundzã tsãnu
Suflitlu-s meu di-ashtiptari i- curmatu
Di bana tsi tricû, ashi ca
Singuru s-alumtu cu unu vampiru.*

*S-lu azgrumu nu potu,
Cu zghicu shi cu arãdeari fudzi.
Shi iara voiu cu puteari mari
Cu doru, cu vreari, bana s- treacã...*

Toma Enache

Ars poetica

*Poezia easti mash unã hiintsã
Cu trupu ancãpãtoru di murmints
Iu batu arada ahãnti inimi,
Tush cãnda batu tu unu abisu di sãndzi,
Shi-u mutã mãna
A poetlui, cari-shi
Sapã groapa singuru
Shi –ngrupatu
Mutreashti la- ngrupari.*

PANORAMA A PUEZIILJEI ARMANEASCA CONTEMPORANA

Lila Cona (Liljana Nikolova Petrović)

ALIDZEAREA A PUIZILJEI ARMANEASCA U FEATSI LILA CONA (LILJANA NIKOLOVA PETROVIĆ)

APRIDUSEAREA PI LIMBA MACHIDUNEASCA DI LILA CONA(LILJANA NIKOLOVA PETROVIĆ)

APRIDUSEARI DI PI LIMBA ARMANEASCA PI LIMBA FRANTSEASCA: LILA CONA (LILJANA NIKOLOVA PETROVIĆ)

Content:

Cola Caratana

Limba

Matilda Caragiu Mariotseanu

Dyata ti hilji-mea

Gica Godi

Foamea di zboară

Ilias Cologna

Mutu

Steria Daradacul

Cânticlu a Armănjiloru

Dumitru Bacu

Canticu di moarti

Kira Mantsu Yorgoveanu

Carmina mortae carent

Pănea di zboară

Cărvanea di zboară

Ahapsi lingvistică

Agarshiti zboară

Poezia

Nai ma mushata idhee

Dina Kuvata

Caimo pi suflitu

Minduri

Vazi shcretă

Mihali al Prefti

Zboarăli

Poemi etimi

Aventura – a chirolui

Bană

Acătsatu

Tsiva

Spiro Fuchi

Noi, poetslji a populiloru njits

Dimitri Fuchi

Poezia a meaua

Cătse scriu

Easti chirou a informatsiljei

Lipsă genetică

Yioryi Vrana

Himu unlu di cãntãtorilji ditu soni

Limba a noastrã

Yis

Tu patria a mea

Dimitri Fuchi

Poetlu

Lucrãrli musheatì

Kosta Bikov

Fãntãnã

Ngrupat tu somnu

Vanghea Mihanj-Steryu

Voiu ta s- eshti

Vintul

Vanghui Dzega

Vinturli di Ovce Poli

Noapti amplinã cu tãrhii

Pulj shi gepi

Lacãrmã di harauã

Luplu (Anda puljlji dormu)

Santa al Djika

Nu voi s-mi –mpartã!

Noapti

Yisu a meu

La moarti

Vanghel Duca

Cãldura tsi shti s-ãrãsunã

Lardzimi tu mini

Gioc tu scutidi

Sentimentu

Nico Churkciev

Yisi

Toma Enache

Ars poetica